

Doboviczki Attila

nekem ez kínai

„tangerine is orange in colour. I am writing about it.”

„sárga a mandarin. megírom”

Nemzetiségi népviseletek Kínában c.kiállítás a Zsolnay Negyed m21 galériában, Pécs, 2014.
március 14-április 20. 'National folk costumes in China' exhibition

I might have never visited an exhibition evoking such emotions as the 'National folk costumes in China' that closed in awkward silence in the M21 exhibition hall of the Zsolnay Cultural Quarter in the middle of March. Honestly, I have to say that I took a look at the exhibition prior to its opening and it made me laugh for long minutes. It was the kind of liberated and uproarious laughter like in the work of the famous Hungarian writer *Karinthy* following the banal joke of Professor Kőköröcsin: „Auer, why are you wriggling like a cheese worm?”

Talán sosem váltott még ki belőlem kiállítás olyasfajta érzelmeket, mint a Zsolnay Negyed M21-es kiállítótermében, kínos hallgatás mellett március derekán bezárt *Nemzetiségi népviseletek Kínában* c. rendezvény. Meg kell valljam, a tárlatot a megnyitó előtt néztem végig, s az épületből kilépve hosszú percekig hangosan kacagtam. Az a fajta felszabadult, gátat áttörő harsány röhögés volt ez, mint ami Karinthy osztályában tör ki Kőköröcsin tanár úr banális poénjára („Auer... mit mozgolódik maga, mint egy sajtkukac?”), miközben Zajcsek a szemetes ládában kuporog...

A kiállítás amolyan kulturdiplomáciai eseményként érkezett a városba, Pécs város politikai, gazdasági, kulturális különítménye **járt** tavaly novemberben, illetve ez év elején is Kínában, mások mellett Shanghaj Jiading járásában. Az időpontokból jól látszik, hogy egy alapvetően intenzív szervezésű kiállítási együttműködésről van szó, az eseménynek teret adó kiállítóter programját is nagy-hirtelenjében kellett átkoreografálni. Ami egyébként nem volt olyan túlonúl nagy feladat, a galéria az elmúlt időszakban elég hektikusan tartotta magát az előzetes kiállítási programtervhez, például decemberben gyakorlatilag semmi sem történt ott, és a januári kiállítási elképzelés – Kudász Arion fotókiállítása – is kudarcot vallott. Egyáltalán nem érdektelen, hogy mind a kínai kiállítást, mind a fotóművészeti tárlatot személyesen a Zsolnay Negyed igazgatója, Márta István kezdeményezte.

A galéria előterében – a megnyitó előtt pár órával – sajátos kép fogadott. Tudni kell, hogy az előtér egyik fő falán, a bejárat mellett helyi képző- és iparművészek, építészek amolyan dicsőségablója látható, állami díjas kitüntetettek fotói sorjáznak egymás mellett/alatt. Ennek tövében most nagy a nyüzsgés, egy csoport, hat-nyolc kínai néni telepedett ide, akik izgatottan rendezgetik portékáikat: szöttesek, füstölők/evőpálcák (?), ezüstgyűrűk, amiket bizton felismerek e kavalkádban. Az előtérben néhány szervező kissé letargikusan ácsorog, halkán pusmogják csak oda, hogy a kiállítás az előre meghirdetettől (március 14-április 20) eltérően három nap után bezár; „a kínaiak” ugyanis nem hagyják itt a kiállítási anyagot, elutazáskor viszik azt magukkal. A kiállítóterbe lépve sajátos látvány fogad. A falon körbe a falakra rögzítve szöttesek, ruhadarabok, s két, 5-6 fős csoportba rendezve, s a falak mentén itt-ott néhány népviseletbe öltöztetett, teljesen kommersz kirakati bábu. Most már értem, hogy miért láttam már az előző pár napon a Konzum Áruház kirakatában meztelenre vetköztetett próbababákat: nyilván, már a Zsolnayba készítették elő ezeket. Szemben az egyik főfalon sebtében összetákolt videoinstalláció.

fotó: pecsma.hu

Cseppet sem meglepő, hogy a kiállítás nem a teljes teret használja, azaz a közel ezer négyzetméteres négy nagyteremből csupán az első két helységet. A kiállítási anyag így is annyira szellősen foglalja el a termeket, hogy az már a vállalható kompromisszum határán egyensúlyoz. Maga a kiállított kollekció egyébiránt hozza az elvárt minőséget. Ugyan nem múzeumi gyűjtésből származó népviseletekkel találkozunk, sokkal inkább amolyan *remake*-ekkel, de a ruhák harsány színvilága, a koloritok változatai, a szövések mintázatai, a feltűnő ikonográfia (az egyik ruhán pl. a sokféleképpen diszkutált „náci” nap-motívum) valóban megidézi a távol keleti ország kultúráját. Annyira meggyőző, mint az ütött-kopott próbababákra aggatott műanyag népi ékszerek utánezai.

Nekem, laikusnak mindez pazarnak tűnik. Olyannyira elkápráztat, mint egyszeri halandót a Leonardo tervei alapján készült ló szobra a Széchenyi téren. Ha jól emlékszem, pontosan ezt tekinti Jean Baudrillard szimulákrumnak, azon belül is a szemfényvesztés kategóriájának (ld. Disneyland), ahol a látszat számít igaz teljesítménynek.

Amolyan ízig-vérig kínai – mondhatnánk. Mondhatnánk, de ez már sajnos nem egy adekvát minőségi jelző. Főleg, ha arra gondolunk, hogy paradox módon éppen Debrecenben – ahol anno a Leonardo-program 2007-ben már megfordult (igaz, egy más válogatásban) – éppen nem egy valóban értékes kortárs kínai kiállításra (*Az új spektákulum*) figyelne oda ez idő tájt a művészeti szakma.

A Zsolnay Örökségkezelő Nonprofit Kht az alábbi [nyilatkozatot](#) adta ki a korai „finisszázs” kapcsán: FIGYELEM! A Nemzetiségi népviseletek Kínában című kiállítás a szervező partner részéről felmerült technikai okok miatt a továbbiakban nem látogatható.